

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Καλλιθέα, 19.06.2023

Αριθμός απόφασης: 660

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α2 ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

Ταχ. Δ/νση : Αριστογείτονος 19

Ταχ. Κώδικας : 176 71 - Καλλιθέα

Τηλέφωνο : 213 1604526

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις :

α. Του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022 Α' 206), εφεξής ΚΦΔ,
β. Του άρθρου 10 της Δ. ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (ΦΕΚ Β' 4738/26-10-2020) με θέμα «*Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)*», όπως αναριθμήθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει,
γ. Της ΠΟΛ 1064/12-04-2017 Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (ΦΕΚ Β' 1440/27-04-2017),

δ. Τη με αριθμό Α.1165/22-11-2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με θέμα «*Υποβολή ενδικοφανών προσφυγών και αιτημάτων αναστολής του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4987/2022)*», αποκλειστικά ψηφιακά μέσω διαδικτύου από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.» (ΦΕΚ Β' 6009),

2. Την ΠΟΛ 1069/4-3-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την υπ' αριθμ. ΔΕΔ 1126366 ΕΞ 2016/30-08-2016 (ΦΕΚ 2759/ τ. Β'/ 01-09-2016) Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών «*Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής*».

4. Την από **28.02.2023** και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ηλεκτρονικώς υποβληθείσα ενδικοφανή προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «.....» με Α.Φ.Μ. .... και έδρα στον ..... Αττικής, επί της οδού ..... και αριθ. ...., νομίμως εκπροσωπούμενη από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο, ... του ..... με Α.Φ.Μ. ...., κατά της τεκμαιρόμενης απορριπτικής απάντησης του Προϊστάμενου της Δ.ΟΥ. Φ.Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ, επί της υπ' αριθ. πρωτ. ..../31.10.2022 αίτησης της προσφεύγουσας εταιρείας για επιστροφή, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, τελών χαρτοσήμου πλέον εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου, καθώς και τα προσκομιζόμενα με αυτή σχετικά έγγραφα.

5. Τις απόψεις της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ.

6. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α2 όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης

Επί της από **28.02.2023** και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ηλεκτρονικώς υποβληθείσας ενδικοφανούς προσφυγής της εταιρείας με την επωνυμία «.....» με Α.Φ.Μ. ...., η οποία κατατέθηκε εμπρόθεσμα και μετά την μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

Με την πάροδο απράκτου τριμήνου από την υποβολή της υπ' αριθ. πρωτ. .... /31.10.2022 αίτησης της προσφεύγουσας εταιρείας για επιστροφή, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, τελών χαρτοσήμου πλέον εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 48.144,00 €, πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, που είχαν καταβληθεί ως αποτέλεσμα:

α) της με ημερομηνία βεβαίωσης 04.06.2019 Δήλωσης Αποδόσεως Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 4.800,00 €, ήτοι τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 4.000,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 800,00 € πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής ύψους 809,54 €,

β) της με ημερομηνία βεβαίωσης 08.02.2019 Δήλωσης Αποδόσεως Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 10.200,00 €, ήτοι τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 8.500,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 1.700,00 €,

γ) της με ημερομηνία βεβαίωσης 06.06.2019 Δήλωσης Αποδόσεως Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 4.080,00 €, ήτοι τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 3.400,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 680,00 €, πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής ύψους 29,78 €,

δ) της με ημερομηνία βεβαίωσης 04.06.2019 Δήλωσης Αποδόσεως Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 5.544,00 €, ήτοι τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 4.620,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 924,00 € και

ε) της με ημερομηνία βεβαίωσης 01.11.2019 Δήλωσης Αποδόσεως Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 23.520,00 €, ήτοι τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 19.600,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 3.920,00 €,

ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ απέρριψε σιωπηρά το εν λόγω αίτημα της προσφεύγουσας.

Τα ανωτέρω ποσά αφορούν τέλη χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ ΟΓΑ επί τόκων δανείων σύμφωνα με τις παρακάτω συμβάσεις:

α) Το ποσό των 4.800,00 € αφορά τέλη χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ ΟΓΑ επί τόκων δανείου ύψους 200.000,00 €, που χορήγησε η προσφεύγουσα εταιρεία, στην εταιρεία με την επωνυμία «.....» (δανειολήπτρια), με Α.Φ.Μ. ...., σύμφωνα με την από 07.01.2019 σύμβαση δανείου.

β) Το ποσό των 10.200,00 € αφορά τέλη χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ ΟΓΑ επί τόκων δανείου ύψους 425.000,00 €, που χορήγησε η προσφεύγουσα εταιρεία, στη ..... του ..... (δανειολήπτρια), με Α.Φ.Μ. ...., μοναδική εταίρο της εταιρείας με την επωνυμία «.....», σύμφωνα με την από 04.02.2019 σύμβαση δανείου.

γ) Το ποσό των 4.080,00 € αφορά τέλη χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ ΟΓΑ επί τόκων δανείου ύψους 170.000,00 €, που χορήγησε η προσφεύγουσα εταιρεία, στην εταιρεία με την επωνυμία «.....» (δανειολήπτρια), με Α.Φ.Μ. ...., σύμφωνα με την από 27.05.2019 σύμβαση δανείου.

δ) Το ποσό των 5.544,00 € αφορά τέλη χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ ΟΓΑ επί τόκων δανείου ύψους 231.000,00 €, που χορήγησε η προσφεύγουσα εταιρεία, στον ..... (δανειολήπτη), με Α.Φ.Μ. ...., σύμφωνα με την από 30.05.2019 σύμβαση δανείου.

ε) Το ποσό των 23.520,00 € αφορά τέλη χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ ΟΓΑ επί τόκων δανείου ύψους 980.000,00 €, που χορήγησε η προσφεύγουσα εταιρεία, στη ..... του ..... (δανειολήπτρια), με Α.Φ.Μ. ...., μοναδική εταίρο της εταιρείας με την επωνυμία «.....», σύμφωνα με την από 29.10.2019 σύμβαση δανείου.

Η προσφεύγουσα με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ζητά α) να ακυρωθεί η τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη του Προϊσταμένου της Δ.ΟΥ. Φ.Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ, β) να γίνει δεκτή η υπ' αριθ. πρωτ. .... /31.10.2022 αίτησή της για επιστροφή, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, τελών χαρτοσήμου πλέον εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου, και γ) να της επιστραφεί εντόκως το συνολικό ποσό τελών χαρτοσήμου και εισφοράς υπέρ ΟΓΑ επί του ποσού του χαρτοσήμου, ύψους 48.144,00 €, πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, που καταβλήθηκε αχρεωστήτως, προβάλλοντας τους παρακάτω ισχυρισμούς:

Κατ' ορθή ερμηνεία των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί φόρου προστιθέμενης αξίας και της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ, για τις επίμαχες συμβάσεις δεν οφείλονται τέλη χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ ΟΓΑ. Ειδικότερα,

1. Η προσφεύγουσα εταιρεία ασκούσε κατά τον κρίσιμο χρόνο (και συνεχίζει να ασκεί έως σήμερα) δραστηριότητα υποκείμενη σε Φ.Π.Α..
2. Η χορήγηση των δανείων έγινε στο πλαίσιο της οικονομικής της δραστηριότητας.
3. Τα χορηγηθέντα από αυτή δάνεια ήταν έντοκα.

Με βάση τα όσα έχει ήδη κάνει δεκτά το Συμβούλιο της Επικρατείας, με τις υπ' αριθ. .... /2020 και .... /2020 αποφάσεις του σε ανάλογη υπόθεση, έχει κριθεί ότι η έντοκη χορήγηση χρηματικού δανείου από πρόσωπο υποκείμενο στο Φ.Π.Α. αποτελεί πράξη υπαγομένη στο πεδίο του Φ.Π.Α. και, εν τέλει, απαλλασσομένη από αυτόν δυνάμει ρητής σχετικής διάταξης, με αποτέλεσμα να μη δύνανται να επιβληθούν νομίμως επ' αυτής τέλη χαρτοσήμου. Συνεπώς, πρόκειται για δάνεια υπαγόμενα στο πεδίο του Φ.Π.Α. και, εν τέλει, απαλλασσόμενα από αυτόν, με αποτέλεσμα εξ ορισμού να μην υπάγονται σε τέλη χαρτοσήμου.

Τα υπό κρίση δάνεια συνάφθηκαν στις 07.01.2019, 04.02.2019, 27.05.2019, 30.05.2019 και 29.10.2019 και συνεπώς δεν καταλαμβάνονται από τις ρυθμίσεις του άρθρου 172 του Ν.4972/2022, το οποίο τροποποίησε το άρθρο 63 παρ.1 περ. β του Ν.2859/2000 (Κώδικας Φ.Π.Α.) και με το οποίο επιβλήθηκε χαρτόσημο στα έντοκα δάνεια που συνάπτονται από την 01.01.2021 και εφεξής.

Επειδή, στον Κώδικα Νόμων Τελών Χαρτοσήμου (Κ.Ν.Τ.Χ.) αναφέρονται τα εξής:

«Άρθρο 14

Επί των εμπορικών και λοιπών εγγράφων και πράξεων, των κατονομαζομένων εν τω επομένω άρθρω 15, το τέλος ορίζεται εις δύο επί τοις εκατόν (2%) της εν αυτοίς διαλαμβανομένης αξίας εις δραχμάς.

Άρθρο 15

Εις το κατά την παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου 14 τέλος υπόκεινται:

1.α) Πάσα σύμβασις, οιουδήποτε αντικειμένου, συναπτόμενη είτε απί ευθείας, είτε δια δημοσίου συναγωνισμού μεταξύ εμπόρων, μεταξύ εμπόρου και εμπορικής εταιρείας πάσης φύσεως, μεταξύ εμπορικών εταιρειών πάσης φύσεως, αφορώσα αποκλειστικώς εις την ασκουμένην υπ' αυτών εμπορίαν, και μεταξύ τρίτου εν γένει και ανωνύμου εταιρείας, ή πάσα

εξόφλησις συμβάσεως ή σχετική προς την σύμβασιν απόδειξις, εφόσον καταρτίζονται εγγράφως και δη είτε δια δημοσίου, είτε δι ιδιωτικού καθ' οιονδήποτε τύπον συντεταγμένου εγγράφου...».

Επειδή, με τα «ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΕΠΙ ΔΑΝΕΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΟΚΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΑΥΤΑ», του κ. Παναγιώτη Θ. Ρέππα, τ. Προϊσταμένου της Δ/σης Φορολογίας Συναλλαγών και του Τμήματος Χαρτοσήμου του Υπουργείου Οικονομικών, «ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΚΩΝ», αναφέρονται τα εξής:

« Α) Περί δανείων

1. Έννοια δανείου.

Δάνειο είναι η σύμβαση, δυνάμει της οποίας ο ένας από τους συμβαλλόμενους (δανειστής) μεταβιβάζει, κατά κυριότητα, στον άλλο συμβαλλόμενο (οφειλέτη) χρήματα ή άλλα αντικαταστατά πράγματα, τα οποία ο οφειλέτης υποχρεούται να επιστρέψει στον δανειστή στον συμφωνηθέντα τόπο και χρόνο (άρθρα 806-809 Α.Κ.). Η σύμβαση του δανείου είναι σύμβαση τυπική, αιτιώδης, ενοχική και αυστηρά ετεροβαρής.

2. Προϋποθέσεις σύστασης δανείου....

Β) Περί τόκων

1. Έννοια τόκου.

Τόκος είναι ποσότητα χρημάτων ή άλλων αντικαταστατών πραγμάτων, την οποία δικαιούται να απαιτήσει ο δανειστής από τον οφειλέτη, ως αντάλλαγμα της στέρησης της απόλαυσης χρημάτων ή ομοίων αντικαταστατών πραγμάτων (κεφάλαιο), για ορισμένο χρόνο, με βάση σταθερό μέτρο (επιτόκιο), που προσδιορίζεται από τον νόμο ή τη δικαιοπραξία. Ο τόκος διακρίνεται, εκτός άλλων, και:

α. Σε τόκο δικαιοπρακτικό (άρθρο 293 παρ. 1 Α.Κ.), δηλαδή σε τόκο, που απορρέει από δικαιοπραξία, όπως λ.χ. από σύμβαση (συμβατικός τόκος) (π.χ. από δάνειο) και

β. Σε τόκο υπερημερίας (άρθρο 293 παρ. 2 Α.Κ.), ήτοι σε τόκο, ο οποίος οφείλεται σε υπερημερία του οφειλέτη χρηματικού μόνο χρέους, δηλαδή σε υπαιτιότητα αυτού, για την μη έγκαιρη καταβολή του χρέους στον δανειστή. Ο τόκος αυτός προϋποθέτει όχληση του οφειλέτη εκ μέρους του δανειστή και ππείσμα του οφειλέτη (Α.Π. 449/1957, Εφ. Αθ. 302/1958).

2. Γνωρίσματα του τόκου.

Αυτά συνοψίζονται στα εξής:

α. Ο τόκος προϋποθέτει κεφάλαιο, δηλαδή, μεγαλύτερη ποσότητα χρημάτων ή άλλων αντικαταστατών πραγμάτων.

β. Ο τόκος, ως μέγεθος (ως ποσότητα) και ως παροχή, είναι ανάλογος και ομοειδής με το κεφάλαιο. Έτσι, αν, για παράδειγμα, το κεφάλαιο συνίσταται σε χρήματα, και οι τόκοι θα συνίστανται επίσης σε χρήματα (Εφ. Κρητ. 76/1973).

γ. Ο τόκος είναι παρεπόμενη υποχρέωση, δηλαδή έχει παρακολουθηματικό χαρακτήρα, επειδή προϋποθέτει την ύπαρξη κυρίας οφειλής. Αν όμως οι τόκοι έχουν γίνει δεδουλευμένοι, τότε η ενοχή εκ τόκων είναι ανεξάρτητη και αυτοτελής και η ικανοποίηση της απαίτησης, για τους τόκους, που έχουν παραχθεί, μπορεί να επιδιωχθεί και με αυτοτελή αγωγή.

Επίσης, αυτοτελώς μπορεί να εκχωρηθεί και η σχετική απαίτηση εκ τόκων (Εφ. Πατρ. 66/1960). Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να τονισθεί, ότι ο τόκος δεν αποτελεί «παρεπόμενο σύμφωνο», όπως είναι η υποθήκη, το ενέχυρο, η εγγύηση κ.λπ., γιατί τα παρεπόμενα σύμφωνα συνάπτονται προς ασφάλεια κάποιας κυρίας σύμβασης, εξαρτώμενα αμέσως από την τύχη αυτής, πράγμα

που δεν συμβαίνει επί των τόκων, επί των οποίων η ενοχή, όπως προαναφέρθηκε, είναι ανεξάρτητη και αυτοτελής.

II. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΕΛΩΝ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΕΠΙ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΚΩΝ

A) Επί δανείων

Για την επιβολή τελών χαρτοσήμου επί δανείων εν γένει απαιτείται η συνδρομή των εξής προϋποθέσεων:

α. Η σύμβαση του δανείου να καταρτίζεται εγγράφως. Ως έγγραφο δε θεωρείται και η εγγραφή του δανείου αυτού στα βιβλία του επιτηδευματία οφειλέτη στην Ελλάδα (άρθρο 12 Ν.Δ. 3717/1957, Σ.Τ.Ε. 2699/1972, 3013/1984, 1802/1993, 1927/1994 κ.λπ.).

β. Σε περίπτωση που το δάνειο δεν καταρτίσθηκε εγγράφως ή περί του δανείου αυτού δεν έγινε εγγραφή στα βιβλία του επιτηδευματία οφειλέτη στην Ελλάδα, στο οικείο τέλος χαρτοσήμου θα υποβληθεί η, περί του δανείου αυτού, εκδιδόμενη στην Ελλάδα σχετική εξοφλητική απόδειξη, επειδή και η απόδειξη αυτή αποτελεί έγγραφο, κατά την έννοια του νόμου (άρθρα 13 παρ. 1β και 15 παρ. 1β Κ.Τ.Χ., Σ.Τ.Ε. 3914/1977).

γ. Εάν η σύμβαση του δανείου καταρτίσθηκε στην αλλοδαπή, αυτή υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου στην Ελλάδα μόνο εφόσον η εν λόγω δανειακή σύμβαση έχει υποχρεώσεις εκτελεστέες στην Ελλάδα. Και υποχρέωση δε εκτελεστέα στην Ελλάδα υπάρχει όταν η καταβολή των χρημάτων (δηλαδή του προϊόντος του δανείου) στον οφειλέτη, εκ μέρους του δανειστή, έγινε στην Ελλάδα (άρθρο 8 παρ. 1 Κ.Τ.Χ., Σ.Τ.Ε. 1716/1980, 3270/1981).

B) Επί τόκων

Για την επιβολή τελών χαρτοσήμου επί των απορρεόντων εκ δανείου τόκων, απαιτείται η συνδρομή των εξής προϋποθέσεων:

α. Οι τόκοι να κατέστησαν ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί.

β. Να λαμβάνει χώρα εξόφληση των τόκων (Σ.Τ.Ε. 4877/1986), και τούτο γιατί το τέλος χαρτοσήμου επί των συμφωνηθέντων τόκων οφείλεται όχι κατά τον χρόνο σύναψης της δανειακής σύμβασης, αλλά κατά τον χρόνο της εξόφλησης αυτών (Πρβλ. Σ.Τ.Ε. 1050/1971, 580/1983, 58/1984, 2394/1984, 848/1984, κ.λπ.). Ως εξόφληση δε των τόκων θεωρείται και η πίστωση αυτών στα βιβλία του επιτηδευματία οφειλέτη στην Ελλάδα (Σ.Τ.Ε. 58/1984, 2151/1984, κ.λπ.).

γ. Η εξόφληση των τόκων να γίνεται στην Ελλάδα (Σ.Τ.Ε. 2151/1984). Εάν, συνεπώς, η εξόφληση των τόκων γίνεται στην αλλοδαπή, αυτή δεν υπόκειται σε τέλος χαρτοσήμου, έστω και αν περί αυτής έχει γίνει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν.Δ. 3717/1957, σχετική εγγραφή στα βιβλία του καταβάλλοντος αυτού οφειλέτη επιτηδευματία στην Ελλάδα (Σ.Τ.Ε. 1050/1971, 580/1983, 2151/1984, 974/1986, 1236/1986, 1246/1992, κ.λπ.).».

Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 περ. α' του άρθρου 2 «Αντικείμενο του φόρου» του Ν.2859/2000 (Κώδικας Φ.Π.Α.), «αντικείμενο του φόρου είναι η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα.».

Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 8 «Παροχή υπηρεσιών» του Ν.2859/2000 (Κώδικας Φ.Π.Α.), «Παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη που δε συνιστά παράδοση αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 7...».

Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 19 «Φορολογητέα αξία στην παράδοση αγαθών, στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών» του Ν.2859/2000 (Κώδικας Φ.Π.Α.), «.....στην παροχή υπηρεσιών, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αντιπαροχή που έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής των αγαθών ή αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες από τον αγοραστή, το λήπτη ή τρίτο πρόσωπο...».

Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 22 «Απαλλαγές στο εσωτερικό της χώρας» του Ν.2859/2000 (Κώδικας Φ.Π.Α.), «Απαλλάσσονται από το φόρο: [...] κγ) η χορήγηση και η διαπραγμάτευση πιστώσεων, καθώς και η διαχείριση τους από το πρόσωπο που τις χορηγεί...».

Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 63 «Καταργούμενες διατάξεις και λοιπές ρυθμίσεις» του Ν.2859/2000 (Κώδικας Φ.Π.Α.), «Από την έναρξη ισχύος του Ν.1642/1986, καταργούνται οι διατάξεις: [...] β) για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενα τους σύμφωνα. ....».

Επειδή, με πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 2163/2020 & ΣτΕ 2323/2020) κρίθηκε ότι:

«.....7. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι η χορήγηση έντοκου χρηματικού δανείου περιλαμβάνεται κατ' αρχήν μεταξύ των πράξεων (του άρθρου 2 της έκτης οδηγίας και της αντίστοιχης διάταξης) του άρθρου 2 του Κώδικα Φ.Π.Α. ως παροχή υπηρεσιών υποκείμενη στον φόρο προστιθεμένης αξίας, πλην απαλλασσόμενη αυτού κατά το άρθρο 22 παρ. 1 περ. κγ'. Ειδικότερα, η χορήγηση έντοκου χρηματικού δανείου ως διάθεση κεφαλαίου σε τρίτον, έναντι του οποίου (κεφαλαίου) καταβάλλεται η δέουσα αμοιβή υπό μορφή τόκων, συνιστά παροχή υπηρεσιών από επαχθή αιτία (πρβλ. ΔΕΚ/ΔΕΕ αποφάσεις της 11-7-1996, Regie Dauphinoise, C-306/94 σκ. 16-17, της 14-11-2000, Floridienne & Berginvest, C-142/99 σκ. 26, της 29-4-2004, EDM, C-77/01 σκ. 65, 69, της 17-10-2019, Paulo Nascimento Consulting, C-692/17 σκ. 38). Περαιτέρω, για να μπορεί η δραστηριότητα διάθεσης κεφαλαίων σε τρίτον να θεωρηθεί ως οικονομική δραστηριότητα, την οποία αφορά το άρθρο 4 παρ. 2 της Έκτης Οδηγίας, συνιστάμενη στην εκμετάλλευση του κεφαλαίου αυτού με σκοπό την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα υπό μορφή τόκων, είναι αναγκαίο η δραστηριότητα αυτή να μην ασκείται ευκαιριακά και μόνο, ούτε να περιορίζεται στη διαχείριση των επενδύσεων, όπως θα το έπραττε ένας ιδιώτης επενδυτής, αλλά να αναπτύσσεται στο πλαίσιο επιχειρηματικού ή εμπορικού στόχου, χαρακτηριζόμενου ιδίως από τη βούληση κερδοφορίας των επενδυθέντων κεφαλαίων. Έτσι, μια επιχείρηση ενεργεί υπό την ιδιότητα του υποκειμένου στον φόρο, όταν χρησιμοποιεί κεφάλαια που αποτελούν μέρος των περιουσιακών της στοιχείων για να παράσχει υπηρεσίες συνιστώσες οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια των άρθρων 4 παρ. 1 και 2 της Έκτης Οδηγίας, όπως η χορήγηση (από μητρική επιχείρηση) αμειβόμενων δανείων (σε θυγατρική αυτής), ανεξάρτητα από το αν τα δάνεια χορηγούνται ως οικονομική στήριξη ή ως τοποθετήσεις πλεονασμάτων σε ρευστό ή για άλλους λόγους (πρβλ. ΔΕΚ αποφάσεις της 14-11-2000, Floridienne & Berginvest, C-142/99 σκ. 27-28, της 29-4-2004, EDM, C-77/01 σκ. 67-68). Εξάλλου, όταν πρόκειται για πρόσωπα που υπόκεινται ήδη σε φ.π.α. για τις κύριες οικονομικές δραστηριότητές τους, δεν θα ήταν σύμφωνη με τον σκοπό ιδίως της απλής και όσο το δυνατόν γενικότερης είσπραξης του φόρου προστιθέμενης αξίας η ερμηνεία του άρθρου 4 παρ. 2 της Έκτης Οδηγίας που θα δεχόταν ότι η έννοια «οικονομική δραστηριότητα», η οποία χρησιμοποιείται στη διάταξη αυτή, δεν καλύπτει μια δραστηριότητα που, μολονότι ασκείται

μόνο ευκαιριακά, εμπίπτει στον γενικό ορισμό που δίδει στην έννοια αυτή το άρθρο 4 παρ. 1 της Έκτης Οδηγίας και ασκείται από πρόσωπο υποκείμενο στον φόρο, το οποίο ασκεί επίσης, σε μόνιμη βάση, μια άλλη οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια της Έκτης Οδηγίας (πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση της 13-6-2013, Kostov, C-62/12, σκ. 30, της 17-10-2019, Paulo Nascimento Consulting, C-692/17 σκ. 24). Τέλος, πράξεις του άρθρου 2 του Κώδικα Φ.Π.Α. και αντικείμενο του φόρου προσπιθέμενης αξίας συνιστούν οι συμβάσεις έντοκων χρηματικών δανείων συλλήβδην και όχι μόνον (κατά τις διευκρινίσεις της εγκυκλίου ΠΟΛ 44/1987 «Εφαρμογή διατάξεων φορολογίας χαρτοσήμου σε διάφορες συμβάσεις, πράξεις, σχέσεις και συναλλαγές μετά την εφαρμογή από 1.1.1987 του φόρου προσπιθέμενης αξίας») οι τόκοι (πρβλ. υπαγωγική σκέψη 5 των ΣΤΕ 3928/1996, 3727/1998), οι οποίοι απορρέουν από αυτές και αποτελούν, όπως προαναφέρεται, την αμοιβή εκείνου που χορηγεί το δάνειο για τη διάθεση του κεφαλαίου σε τρίτον και, ως εκ τούτου, την κατ' άρθρο 19 του Κώδικα Φ.Π.Α. αντιπαροχή, η οποία λαμβάνεται ως φορολογητέα αξία. Συνεπώς, το άρθρο 15 παρ. 1 περ. α' του Κ.Ν.Τ.Χ., καθ' ο μέρος επιβάλλει τέλος χαρτοσήμου επί συμβάσεων έντοκων χρηματικών δανείων, καταργήθηκε από 1.1.1987 δυνάμει του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986, διότι κατά τη ρητή πρόβλεψη της διάταξης αυτής καταργήθηκαν οι «διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις» του άρθρου 2 του τελευταίου νόμου. Η διατύπωση εξάλλου της διάταξης του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 τυγχάνει αδιάσπικτη, ήτοι δεν διακρίνει ούτε μεταξύ πράξης και εσόδων (παρότι η σχετική διάκριση, ειδικώς μάλιστα των συμβάσεων δανείων και των εσόδων αυτών, ήταν γνωστή στον νομοθέτη, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση και τις ρυθμίσεις του ν. 1676/1986 «Για τον ορισμό των συντελεστών του φόρου προσπιθέμενης αξίας και τη ρύθμιση άλλων θεμάτων», Α' 24/29-12-1986), ούτε μεταξύ έγγραφης κατάρτισης της σύμβασης δανείου και παροχής της υπηρεσίας καθεαυτής. Τα ανωτέρω, δε, ισχύουν ανεξαρτήτως του εάν η εν λόγω (ρητή και αδιάσπικτη) πρόβλεψη εχώρησε πέραν της κατά το άρθρο 33 της Έκτης Οδηγίας απαγόρευσης διατήρησης σε ισχύ από κράτος-μέλος φόρων, δικαιωμάτων και τελών μόνον εφόσον αυτά μπορούν να εξομοιωθούν προς φόρο κύκλου εργασιών, εμφανίζουν δηλαδή, έστω και αν δεν είναι καθ' όλα πανομοιότυποι με αυτόν, τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του Φ.Π.Α. [α) γενική εφαρμογή του Φ.Π.Α. επί των συναλλαγών που αφορούν αγαθά ή υπηρεσίες, β) καθορισμός του ύψους του αναλόγως του αντιτίμου που εισπράττει ο υποκείμενος στον φόρο για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχει, γ) είσπραξη του φόρου σε κάθε στάδιο της διαδικασίας παραγωγής και διανομής, περιλαμβανομένου του σταδίου λιανικής πώλησης, ανεξαρτήτως του αριθμού των συναλλαγών που έχουν προηγηθεί, δ) έκπτωση από τον φόρο που οφείλει να καταβάλει ο υπόχρεος των ποσών που έχουν καταβληθεί κατά τα προηγούμενα στάδια της διαδικασίας, ώστε σε κάθε συγκεκριμένο στάδιο ο φόρος να εφαρμόζεται επί της αξίας που προστίθεται κατά το στάδιο αυτό, η δε τελική επιβάρυνση να καταλήγει στον καταναλωτή] (πρβλ. ΔΕΚ/ΔΕΕ, αποφάσεις της 17-9-1997, Fadenza Publica, C-130/96, σκ. 13-15, της 3-10-2006, Banca Pololare di Cremona, C-475/03, σκ. 27 επ., της 7-8-2018, Viking Motors κ.λπ., C-475/17, σκ. 37 επ., ΣΤΕ Ολομ. 2469-2471/2008 κ.ά.).

[...]

9. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έσφαλε κατά την ερμηνεία των άρθρων 2 παρ. 1, 8 παρ. 1, 19 παρ. 1, 22 παρ. 1 περ. κγ' και 63 παρ. 1 περ. β του Κώδικα Φ.Π.Α. (και των αντίστοιχων διατάξεων των άρθρων 2 παρ. 1, 6 παρ. 1, 13 παρ. Β περ. δ. υποπερ. 1 της Έκτης Οδηγίας). Υποστηρίζεται ειδικότερα ότι η, όπως εν προκειμένω, χορήγηση έντοκων δανείων από εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος, υποκείμενο σε φ.π.α. πρόσωπο που ενεργεί με την ιδιότητα αυτή, σε υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από τον τυχόν ευκαιριακό χαρακτήρα και τον σκοπό της, αποτελεί

παροχή υπηρεσίας από επαχθή αιτία, υπαγόμενη (εξ ου και απαλλασσόμενη του φ.π.α.) ως τέτοια και όχι μόνο ως προς το αντάλλαγμα της (τόκο) στο πεδίο εφαρμογής του φ.π.α. (καίτοι απαλλασσόμενη από αυτόν), και επομένως τα τέλη χαρτοσήμου επί των σχετικών συμβάσεων έχουν καταργηθεί κατ' άρθρο 63 παρ. 1 περ β του Κώδικα Φ.Π.Α.. Τα ανωτέρω, κατά την αναιρεσεΐουσα, δέχθηκε και η αναιρεσιβαλλομένη, έσφαλε, όμως, στο μέτρο που έκρινε ότι η απαλλαγή της χορήγησης πιστώσεων αφορά στο πρόσωπο που χορηγεί και όχι στο πρόσωπο που λαμβάνει την πίστωση· τούτο, διότι ο φ.π.α. βαρύνει τη συναλλαγή και καταβάλλεται από τον λήπτη της υπηρεσίας και δεν βαρύνει το απλώς υπόχρεο σε απόδοσή του πρόσωπο, οι δε διατάξεις της νομοθεσίας περί φ.π.α. σε περίπτωση συναλλαγής υποκειμένης σε αυτόν εφαρμόζονται για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη. Άλλωστε, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι αυτές δεν εφαρμόζονται για τον δανειζόμενο, η υπαγωγή του δανείου σε τέλη χαρτοσήμου, τα οποία επιβάλλονται στη συναλλαγή και όχι στα πρόσωπα, θα ήταν και πάλι αντίθετη στο άρθρο 63 παρ. 1 του Κώδικα Φ.Π.Α.. Προς θεμελίωση του παραδεκτού του λόγου αυτού διατυπώνεται ο ισχυρισμός ότι η πληττόμενη κρίση της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι αντίθετη προς τις αποφάσεις ΣτΕ 3928/1996, 3929/1996 και 3727/1998, με τις οποίες, κατά την αναιρεσεΐουσα, κρίθηκε ότι η παροχή πίστωσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του φ.π.α. και, συνεπώς, δεν υπάγεται σε τέλη χαρτοσήμου σύμφωνα με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 (ήδη άρθρο 63 Κώδικα Φ.Π.Α.), άλλως ότι επί του τιθέμενου με τον λόγο αναιρέσεως νομικού ζητήματος δεν υπάρχει νομολογία. Ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός είναι βάσιμος, καθόσον οι προαναφερόμενες αποφάσεις (πλην της ΣτΕ 3929/1996, η οποία αφορά σε όλως διάφορο ζήτημα) έκριναν επί επιβολής τελών χαρτοσήμου κατ' άρθρο 15 παρ. 8 του Κ.Ν.Τ.Χ. σε παροχή πίστωσης σε ανοικτό λογαριασμό και όχι επί επιβολής τελών χαρτοσήμου κατ' άρθρο 15 παρ. 1 περ. α του Κ.Ν.Τ.Χ. σε σύμβαση έντοκου χρηματικού δανείου. Συνεπώς, ο λόγος προβάλλεται παραδεκτώς. Περαιτέρω, η πληττόμενη κρίση του διοικητικού εφετείου δεν είναι νόμιμη, διότι, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στη σκέψη 7, με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 1642/1986 καταργήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1 περ. α του Κ.Ν.Τ.Χ. κατά το μέρος που επιβάλλουν τέλος χαρτοσήμου επί συμβάσεων έντοκων χρηματικών δανείων, ανεξαρτήτως δε της ορθότητας ή μη της κρίσης της αναιρεσιβαλλόμενης (ότι οι κρίσιμες απαλλακτικές διατάξεις αφορούν τα πρόσωπα που χορηγούν και όχι εκείνα που λαμβάνουν τις πιστώσεις, άρα της κρίσης της αναιρεσιβαλλόμενης) περί των επωφελούμενων της απαλλαγής προσώπων, τούτο είναι αδιάφορο από την εξεταζόμενη άποψη. Για τον λόγο αυτό, βασίμως προβαλλόμενο, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση, η έρευνα των λοιπών λόγων της οποίας παρέλκει, και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος αυτής, με το οποίο απορρίφθηκε η προσφυγή της αναιρεσεΐουσας....».

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 172 του Ν.4972/2022 (ΦΕΚ 181/Α/23.09.2022), ορίζονται τα εξής:

«Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής της φορολογίας χαρτοσήμου ως προς τα δάνεια, τις λοιπές χρηματοδοτήσεις και τους τόκους αυτών - Τροποποίηση περ. β παρ. 1 άρθρου 63 ν. 2859/2000, Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

1. Στο τέλος της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 63 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α 248), μετά τις λέξεις «ασφαλιστηρίων ζωής από ασφαλιστικές εταιρείες», το σημείο στίξης κόμμα «,» αντικαθίσταται από τελεία «.», προστίθενται τρίτο και τέταρτο εδάφια και η περ. β της παρ. 1 του άρθρου 63 διαμορφώνεται ως εξής:

«β) για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενά τους σύμφωνα.

Δε θίγονται οι διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα μισθώματα ακινήτων, στις αποδείξεις πληρωμής ασφαλίσεων για κάθε είδους ασφαλίσεις και επιστροφής ασφαλίσεων, στις αποδείξεις πληρωμής αποζημίωσης, για ασφαλίσεις κάθε είδους, που δίνονται σε ασφαλιστικές εταιρείες, στα χορηγούμενα από ασφαλιστικές εταιρείες δάνεια επί ασφαλιστηρίων ζωής και στις εξαγορές (RACHATS) ασφαλιστηρίων ζωής από ασφαλιστικές εταιρείες.

Ομοίως δεν θίγονται οι διατάξεις για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα έντοκα δάνεια και λοιπές χρηματοδοτήσεις και στους απορρέοντες συμβατικούς τόκους.

Απαλλαγές από τέλη χαρτοσήμου που προβλέπονται από άλλες διατάξεις για τις πράξεις του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να ισχύουν.»

2. Η ισχύς της παρ. 1 αρχίζει από την 1η.1.2021.

3. Για τα συναπτόμενα δάνεια και τις λοιπές χρηματοδοτήσεις, καθώς και τους απορρέοντες τόκους μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα τέλη χαρτοσήμου αποδίδονται εμπρόθεσμα μέχρι την 31η.12.2022.»

Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 περ. α' του άρθρου 3 του Ν.2859/2000 (Κώδικας Φ.Π.Α.), «στο φόρο υπόκειται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής.»

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 53 «Τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής» του Κ.Φ.Δ.: «2. Σε περίπτωση καταβολής υπερβάλλοντος ποσού φόρου (αχρεώστητη καταβολή), καταβάλλονται τόκοι στον φορολογούμενο για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία αίτησης επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού φόρου μέχρι την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή του, εκτός εάν η επιστροφή φόρου ολοκληρωθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από την παραλαβή από τη Φορολογική Διοίκηση της αίτησης επιστροφής φόρου του φορολογουμένου. Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, εάν το υπερβάλλον ποσό φόρου συμψηφιστεί με άλλες οφειλές, το ποσό θεωρείται ότι επιστράφηκε κατά το χρόνο διενέργειας του συμψηφισμού. 3. [...]. 4. Ο Υπουργός Οικονομικών με απόφασή του, ορίζει τα επιτόκια υπολογισμού τόκων, καθώς και όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.»

Επειδή σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 3 της υπ' αριθ. ΔΠΕΙΣ 1198598 ΕΞ 2013/31.12.2013 (ΦΕΚ Β ' 19/10-1-2014) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, όπως τροποποιήθηκε με την Α.1153/2022 (σύμφωνα με την οποία, κατ' εξαίρεση και για ένα έτος από την ημερομηνία δημοσίευσής της, το επιτόκιο των άρθρων 1 και 2 της παρούσας δεν μεταβάλλεται κατά το μέρος που αφορά το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜRΟ) πριν την εκάστοτε σωρευτική μεταβολή αυτού κατά τέσσερις (4) εκατοστιαίες μονάδες λαμβανομένου ως βάση υπολογισμού του επιτοκίου που ίσχυε κατά την 1η.1.2014) και όπως ίσχυε κατά την ημερομηνία κατάθεσης της υπό κρίση ενδικοφανούς προσφυγής, με την οποία διατυπώνεται (και) αίτημα της προσφεύγουσας για επιστροφή του τυχόν προκύπτοντος ως αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού Χ που αφορά σε φόρο:

«Άρθρο 2

Το ύψος του επιτοκίου υπολογισμού των τόκων της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 4174/2013 (Α 170) που καταβάλλονται στον φορολογούμενο ορίζεται ως το επιτόκιο πράξεων

Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) που ισχύει κατά την ημερομηνία ειδοποίησης του φορολογούμενου για την επιστροφή του φόρου, πλέον πέντε και εβδομήντα πέντε (5,75) εκατοστιαίες μονάδες, ετησίως.

Άρθρο 3

Το επιτόκιο των άρθρων 1 και 2 της παρούσας δεν μεταβάλλεται κατά το μέρος που αφορά το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΜΡΟ) πριν την εκάστοτε σωρευτική μεταβολή αυτού κατά δύο (2) εκατοστιαίες μονάδες λαμβανομένου ως βάσης υπολογισμού του επιτοκίου που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας ...»

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 19 «Υποβολή τροποποιητικής φορολογικής δήλωσης» του Κ.Φ.Δ. ορίζεται ότι: «1. Αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει, ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση. [...]3.α. Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού του φόρου.[...]».

Επειδή, με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 36 «Παραγραφή» του Κ.Φ.Δ. ορίζεται ότι: «1. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης. Στις περιπτώσεις που για κάποια φορολογία προβλέπεται η υποβολή περισσότερων δηλώσεων, η έκδοση της πράξης του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να γίνει εντός πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής της τελευταίας δήλωσης.»

Επειδή, με τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 42 «Επιστροφή φόρου» του Κ.Φ.Δ. ορίζεται ότι: «4. Η αξίωση για επιστροφή φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε αχρεωστήτως, παραγράφεται κατά τον χρόνο που παραγράφεται το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 αναφορικά με την αντίστοιχη φορολογική υποχρέωση από την οποία πηγάζει η αξίωση προς επιστροφή. Η παραγραφή της αξίωσης για επιστροφή φόρου που προκύπτει ότι καταβλήθηκε αχρεωστήτως ως αποτέλεσμα έκδοσης πράξης για την ακύρωση ή την τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού ή πράξης προσδιορισμού του φόρου ή πράξης επιβολής προστίμου, σύμφωνα με το άρθρο 63B, παρατείνεται κατά ένα (1) έτος από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης ακύρωσης ή τροποποίησης, εφόσον η πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται εντός του τελευταίου έτους της προθεσμίας παραγραφής ή μετά από τη συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 36.»

Επειδή, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα έχει υποβάλει στη Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ:

α) τη με ημερομηνία βεβαίωσης 04.06.2019 Δήλωση Απόδοσης Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 4.800,00 €, € (που αναλύεται σε τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 4.000,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 800,00 €) επί τόκων δανείου ύψους 200.00,00 € που κατέβαλε η υποκείμενη στο Φ.Π.Α. προσφεύγουσα εταιρεία στην εταιρεία με την επωνυμία «.....» (δανειολήπτρια), με Α.Φ.Μ. ...., σύμφωνα με την από 07.01.2019 σύμβαση δανείου.

β) τη με ημερομηνία βεβαίωσης 08.02.2019 Δήλωση Απόδοσης Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 10.200,00 € (που αναλύεται σε τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 8.500,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 1.700,00 €) επί τόκων δανείου ύψους 425.000,00 € που κατέβαλε η υποκείμενη στο Φ.Π.Α. προσφεύγουσα εταιρεία στη ..... (δανειολήπτρια), με Α.Φ.Μ. ...., μοναδική εταίρο της εταιρείας με την επωνυμία «.....», σύμφωνα με την από 04.02.2019 σύμβαση δανείου.

γ) τη με ημερομηνία βεβαίωσης 06.06.2019 Δήλωση Απόδοσης Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 4.080,00 € (που αναλύεται σε τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 3.400,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 680,00 €) επί τόκων δανείου ύψους 170.000,00 € που κατέβαλε η υποκείμενη στο Φ.Π.Α. προσφεύγουσα εταιρεία στην εταιρεία με την επωνυμία «.....» (δανειολήπτρια), με Α.Φ.Μ. ...., σύμφωνα με την από 27.05.2019 σύμβαση δανείου.

δ) τη με ημερομηνία βεβαίωσης 04.06.2019 Δήλωση Απόδοσης Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 5.544,00 € (που αναλύεται σε τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 4.620,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 924,00 €) επί τόκων δανείου ύψους 231.000,00 € που κατέβαλε η υποκείμενη στο Φ.Π.Α. προσφεύγουσα εταιρεία στον ..... (δανειολήπτη), με Α.Φ.Μ. ...., σύμφωνα με την από 30.05.2019 σύμβαση δανείου.

ε) τη με ημερομηνία βεβαίωσης 01.11.2019 Δήλωση Απόδοσης Τελών Χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 23.520,00 € (που αναλύεται σε τέλος χαρτοσήμου 2% ύψους 19.600,00 € και εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20% επί του ποσού του χαρτοσήμου ύψους 3.920,00 €) επί τόκων δανείου ύψους 980.000,00 € που κατέβαλε η υποκείμενη στο Φ.Π.Α. προσφεύγουσα εταιρεία στη .... (δανειολήπτρια), με Α.Φ.Μ....., μοναδική εταίρο της εταιρείας με την επωνυμία «.....», σύμφωνα με την από 04.02.2019 σύμβαση δανείου.

Επειδή, όπως προκύπτει από το σύστημα taxis της ΑΑΔΕ και από τα προσκομιζόμενα με την παρούσα προσφυγή έγγραφα, η προσφεύγουσα κατέβαλε (α) το τέλος χαρτοσήμου ποσού 4.800,00 € πλέον προσαυξήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής, ήτοι συνολικό ποσό 5.609,54 € την 05.06.2019, (β) το τέλος χαρτοσήμου ποσού 10.200,00 € την 08.02.2019, (γ) το τέλος χαρτοσήμου ποσού 4.080,00 € πλέον προσαυξήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής, ήτοι συνολικό ποσό 4.109,78 € την 05.06.2019, (δ) το τέλος χαρτοσήμου ποσού 5.544,00 € την 04.06.2019 και (ε) το τέλος χαρτοσήμου ποσού 23.520,00 € την 01.11.2019.

Επειδή, εν συνεχεία, η προσφεύγουσα υπέβαλε την υπ' αριθ. πρωτ. .... /31.10.2022 αίτηση για επιστροφή, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, τελών χαρτοσήμου πλέον εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου, συνολικού ποσού 48.144,00 € πλέον προσαυξήσεων λόγω εκπρόθεσμης καταβολής.

Επειδή, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι αχρεωστήτως κατέβαλε τέλη χαρτοσήμου επί εντόκων δανείων και επικαλείται την υπ' αριθμ. 2163/2020 απόφαση της Επταμελούς Συνθέσεως του Β' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία κρίθηκε ότι η έντοκη χορήγηση χρηματικού δανείου από πρόσωπο υποκείμενο στον Φ.Π.Α. αποτελεί πράξη υπαγομένη στο πεδίο του Φ.Π.Α. και, εν τέλει, απαλλασσόμενη από αυτόν δυνάμει ρητής σχετικής διάταξης, με αποτέλεσμα να μη δύνανται να επιβληθούν νομίμως επ' αυτής και των τόκων προερχόμενων από αυτή, τέλη χαρτοσήμου. Συνεπώς, εσφαλμένως ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ απέρριψε σιωπηρά την αίτησή της, καθ' όσον πρόκειται για τέλη χαρτοσήμου που αφορούν

τόκους χρηματικού δανείου από πρόσωπο υποκείμενο σε Φ.Π.Α. και, συνακόλουθα, πράξη υπαγομένη στο πεδίο του Φ.Π.Α. και, εν τέλει, απαλλασσόμενη από αυτόν δυνάμει ρητής σχετικής διάταξης.

Επειδή, βάσει των ως άνω πραγματικών περιστατικών, η προσφεύγουσα εταιρεία προέβη στη σύναψη δανειακών συμβάσεων όπως αυτές αναφέρονται παραπάνω, στις 07.01.2019, 04.02.2019, 27.05.2019, 30.05.2019 και 29.10.2019, ενώ το σχετικό τέλος χαρτοσήμου που προέκυψε από κάθε δανειακή σύμβαση κατεβλήθη στις 05.06.2019, 08.02.2019, 05.06.2019, 04.06.2019 και 01.11.2019 αντίστοιχα, ήτοι σε ημερομηνίες προγενέστερες της έναρξης της ισχύος του άρθρου 172 του Ν.4972/2022. Ως εκ τούτου, η σχετική αξίωση επιστροφής του καταβληθέντος φόρου βασίμως προβάλλεται.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

Την **αποδοχή** της από **28.02.2023** και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ηλεκτρονικώς υποβληθείσας ενδικοφανούς προσφυγής της εταιρείας με την επωνυμία «.....» με **Α.Φ.Μ.** ....., νομίμως εκπροσωπούμενη από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο, ... με **Α.Φ.Μ.** ....., την **ακύρωση** της τεκμαιρόμενης απορριπτικής απάντησης του Προϊσταμένου της Δ.ΟΥ. Φ.Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ επί της υπ' αριθ. πρωτ. ....../31.10.2022 αίτησης της προσφεύγουσας εταιρείας για επιστροφή, ως αχρεωστήτως καταβληθέντων, τελών χαρτοσήμου πλέον εισφοράς υπέρ Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου και όπως ο Προϊστάμενος της Δ.ΟΥ. Φ.Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ προβεί στις νόμιμες ενέργειες σύμφωνα με το ως άνω σκεπτικό, λαμβάνοντας υπόψη του τις διατάξεις περί παραγραφής και έντοκης επιστροφής.

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στην υπόχρεη.

Ακριβές Αντίγραφο

**Με εντολή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης
Επίλυσης Διαφορών**

**Ο/Η Υπάλληλος του Τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης**

**Η Προϊστάμενη της
Υποδιεύθυνσης Επανεξέτασης**

ΓΡΑΜΜΑΤΩ ΣΚΟΥΡΑ

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.